

Workshop Zelfevaluatie

Annemie van de Moosdijk en Iris Windmuller

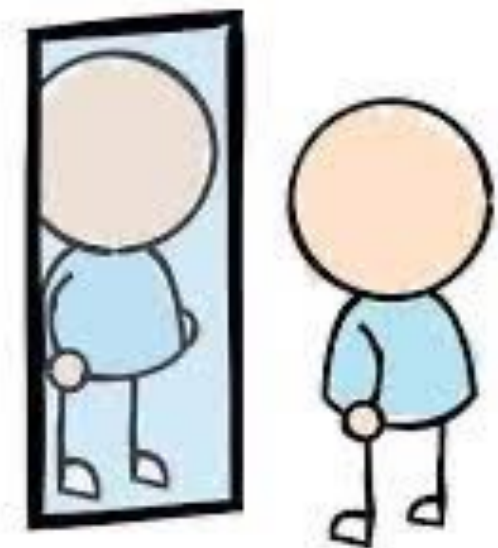
2 november 2021

Udens
College

ELDE college

Wat gaan we doen?

- Zelfevaluatie: waarom?
- Zelfevaluatie: vereisten
- Een combi: waardering Goed
- Essentiële vragen: Wie, Hoe, Wat
- Het product: format voor een zelfevaluatie
- Tips
- Wat neem je mee?

Zelfevaluatie: waarom?

- Zelfreflectie is voorwaarde voor (verbeteren van) kwaliteit
- Doel zelfevaluatie (helder maken bij aanvang):
 - zicht krijgen of houden op ontwikkeling;
 - ontwikkeling in gang zetten/bijsturen;
 - resultaten borgen;
 - successen vieren;
 - ... omdat het moet.
- Aanleiding/motivatie:
 - extern (inspectie, bestuur, ministerie, bijv schoolscan NPO)
 - intern (bijv. voor realisatie eigen ambities)
 - een combinatie van beide.

Zelfevaluatie: vereisten

- Operationalisering van de doelen - zeker bij eigen ambities kan dat lastig zijn
- Formuleren van normen: waaraan moet minimaal voldaan zijn? Wat is voldoende? Wanneer ben je tevreden?

*Een voorbeeld: Eigenaarschap:
'wat is dat, hoe ziet dat er uit in de praktijk?'*

*Formulering mijlpalen UC
Fasenmodel: Continuüm
Spel: We Own the School*

Udens
College

ELDE college

Een combi: waardering Goed

- Zelfevaluatie voor waardering Goed aan de hand van inspectiekader:
 1. Basiskwaliteit: vastgestelde eisen; je hoeft ze niet zelf te verzinnen (= voldoende)
 2. Eigen doelen en ambities (= goed).
- Onderliggend: overtuiging dat je op alle standaarden voldoende scoort en op minimaal 3 standaarden Goed.

Het proces

Essentiële vragen:

- Wie: door wie, met wie?
- Hoe: hoe pak je de zelfevaluatie aan?
- Wat: welke data/bronnen gebruik je?

In groepjes/drietallen aan de slag

Wie?

Door wie: (Elde en UC) wie initieert en organiseert?

- Bestuur en schoolleiding, samen met Kwaliteitszorg
- Projectgroepen intern
- Binnen samenwerking met andere scholen
- Wie schrijft? UC/Elde: vaak Kwaliteitszorg

Met wie: (Elde en UC)

- Docenten en leidinggevenden(van eigen en andere scholen), soms ook OOP
- Hele teams of alleen specifieke doelgroepen/degenen die dat willen of speciaal getraind zijn
- Leerlingen
- Ouders
- Externe partners/stakeholders

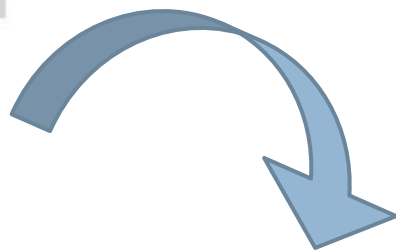
Hoe?

- Inventariseren/bestuderen wat er al is (vaak meer dan je denkt)
- Schriftelijk opvragen
- Enquêtes
- In overleg schoolleiding/tijdens MT- of studiedagen
- Gesprekken met teams
- Speciale gespreksgroepen van medewerkers, leerlingen, ouders, externen (met gespreksleidraad)
- Via activiteiten (spel?) of anders
- Via audits/visitaties, met of zonder externen
- Hulpmiddel instrumenten (bijvoorbeeld benutten van Kwaliteitscholen)

Kwaliteitscholen

Strategisch

- Waarderingskader inspectie
- Waarderingskader documenten
- Waarderingskader toewijzen
- Waarderingskader opleidingen
- Trendanalyse
- Rapport strategische analyse
- Rapport SWOT-analyse
- Landkaart inspectie

Onderdeel	Verantwoordelijke	Status	Beoordeling Verantw.	Laatst bewerkt
☒ VO - OP1. Aanbod (aangepast sept. 2021)	Zoek een verantwoordelijke...	▼ Nog niet gestart	Nog niet beoordeeld	
☒ VO - OP2. Zicht op ontwikkeling en begeleiding (aangepast sept. 2021)	Zoek een verantwoordelijke...	▼ Nog niet gestart	Nog niet beoordeeld	
☒ VO - OP3. Pedagogisch-didactisch handelen (aangepast sept 2021)	Zoek een verantwoordelijke...	▼ Nog niet gestart	Nog niet beoordeeld	
☒ VO - OP4. Onderwijstijd (aangepast sept. 2021)	Zoek een verantwoordelijke...	▼ Nog niet gestart	Nog niet beoordeeld	
☒ VO - OP6. Afsluiting (aangepast sept. 2021)	Zoek een verantwoordelijke...	▼ Nog niet gestart	Nog niet beoordeeld	
☒ VO - VS1. Veiligheid (aangepast sept 2021)	Zoek een verantwoordelijke...	▼ Nog niet gestart	Nog niet beoordeeld	
☒ VO - VS2. Schoolklimaat (nieuw sept. 2021)	Zoek een verantwoordelijke...	▼ Nog niet gestart	Nog niet beoordeeld	
☒ VO - OR1. Resultaten (aangepast sept 2021)	Zoek een verantwoordelijke...	▼ Nog niet gestart	Nog niet beoordeeld	
☒ VO - OR2. Sociale en maatschappelijke competenties (aangepast sept 2021)	Zoek een verantwoordelijke...	▼ Nog niet gestart	Nog niet beoordeeld	
☒ VO - SKA1. Visie, ambities en doelen (nieuw sept. 2021)	Zoek een verantwoordelijke...	▼ Nog niet gestart	Nog niet beoordeeld	
☒ VO - SKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur (nieuw sept. 2021)	Zoek een verantwoordelijke...	▼ Nog niet gestart	Nog niet beoordeeld	
☒ VO - SKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog (nieuw sept. 2021)	Zoek een verantwoordelijke...	▼ Nog niet gestart	Nog niet beoordeeld	

Waarderingskaders Inspectie Onderdeel bewerken

Waarderingskader inspectie onderdeel

Bestuur / School / Locatie

Stichting Voortgezet Onderwijs Regio Meierijstad (Bestuur)

Waarderingskader

Waarderingskader Voortgezet Onderwijs - SCHOOL

Kwaliteitsgebied

VO - OP3. Pedagogisch-didactisch handelen (aangepast sept 2021)

Toelichting vanuit Onderzoekskader Inspectie

Basiskwaliteit:

1. Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat om te leren en zich te ontwikkelen.
2. De pedagogisch-didactische visie van de school is zichtbaar in het dagelijks handelen van de leraren.
3. De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen hebben.
4. De leraren stemmen het niveau van hun onderwijs af op het beoogde eindniveau van de leerlingen.
5. De leerstof omvat kennis, vaardigheden en attitudes en wordt in een logische opbouw aangeboden.
6. De leraren creëren een pedagogisch en didactisch passend en stimulerend leerklimaat, waardoor leerlingen actief en betrokken zijn.
7. Met geschikte opdrachten en heldere uitleg structureren de leraren het onderwijsaanbod zo dat de leerlingen zich het leerstofaanbod eigen kunnen maken.
8. Leraren hebben hoge verwachtingen van leerlingen.
9. Leraren geven leerlingen feedback op hun leerproces.
10. De leraren stemmen de instructies, begeleiding, opdrachten en onderwijstijd doelgericht af op de onderwijsbehoeften van groepen en individuele leerlingen, inclusief op de sociale en maatschappelijke competenties.
11. De afstemming is zowel gericht op (pedagogische) ondersteuning als op uitdaging, afhankelijk van de onderwijsbehoeften van leerlingen.

Eigen aspecten:

De school heeft de eigen aspecten op het gebied van OP3. Pedagogisch-didactisch handelen goed ontwikkeld.

Drie open vraag, alleen zichtbaar in rapport zelfevaluatie:

1. Welke onderbouwing is er binnen de school op het gebied van Pedagogisch-didactisch handelen? Bij welke voorgaande aspecten is er volgens u onvoldoende onderbouwing aanwezig binnen de school?
2. Welke aspecten op het gebied van Pedagogisch-didactisch handelen heeft de school sterk ontwikkeld?
3. Welke aspecten op het gebied van Pedagogisch-didactisch handelen zijn niet sterk ontwikkeld, terwijl dat wel zou moeten zijn?

Bron resultaat zelfevaluatie: Inspectie Waarderingskader VO (zelfevaluatie), filter domein: VOinspOP3.

Andere bronnen: Tevredenheid Leerlingen (als keuzedomein domein) - Tevredenheid Ouders; Quickscan Medewerkersonderzoek; CW Docent (door leerling); CW Docent door collega / leidinggevende; Tevredenheid Leerlingen / Ouders Schoolverlaters; Tevredenheid Nieuwe Docenten; Monitoring Veiligheid Scholen; Lesevaluaties Bekwaamheidsdossier.

Documenten voor dit kwaliteitsgebied: Schoolplan (met uitwerking beleid over het pedagogisch-didactisch handelen) + Controle op zichtbaarheid daarvan.

Wat?

- Feiten en recente/relevante data
(Onderwijsopbrengsten/Opbrengstenkaarten, Vensters, jaarverslagen, schoolgidsen, PTA's, rapportages van enquêtes, beleidsplannen, projectplannen)
- Waarnemingen in de praktijk
(door internen en externen - (verslagen van) audits/visitaties, antwoorden op open vragen van bv medewerkers, leerlingen, ouders, externen)
- Gesprekken
met internen en externen (notulen, verslagen)

Het product: een format

Standaard: bijv OP2: Zicht op ontwikkeling en begeleiding

Omschrijving eisen **basiskwaliteit** (uit waarderingskader), vertaald naar onderzoeksvragen/stellingen (zie oa uitwerking Kwaliteitscholen)

Puntsgewijze beschrijving, hoe de school aan die eisen tegemoet komt, met onderliggend bewijs/bronnen

Omschrijving **eigen ambitie met betrekking tot deze standaard**, vertaald naar zo concreet mogelijke onderzoeksvragen/stellingen

Puntsgewijze beschrijving, hoe de school aan hieraan werkt, met onderliggend bewijs/bronnen

Beschrijving waar de school staat tov de eigen normen en wat ontwikkelpunten zijn

Tips voor bezoek inspectie

- Check op volledigheid van de onderbouwing en correctheid van de bronnen en de uiteindelijke tekst
- Zorg ervoor dat de betrokken medewerkers en externen OOK op de hoogte zijn van de info die je hebt gebruikt
- Informeer alle medewerkers en externen over het bezoek en wat ze daarin op grote lijnen kunnen verwachten
- Ten overvloede: alleen (geschreven) documenten of rapportages zijn niet voldoende; de beelden moeten zichtbaar en herkenbaar zijn in de school en in alle gesprekken die de inspectie voert.

Wat doe je met een zelfevaluatie?

- Bespreek en deel de uitkomsten van de zelfevaluatie met alle betrokkenen: kloppen ze met de verwachtingen bij aanvang? Wat verrast je? Waarom? Waar ben je trots op, wat wil je meer of vaker doen?
- Het analyseren van de uitkomsten samen met anderen (bijvoorbeeld met leidinggevenden, maar ook met docenten of leerlingen) versterkt het draagvlak en geeft nieuwe inzichten
- De zelfevaluatie creëert een nieuw startpunt voor de organisatie; op basis daarvan kun je (nieuw) beleid of nieuwe doelen vaststellen (PDCA).

A person wearing blue trousers and black shoes is walking on a light-colored tiled floor, pulling a silver, ribbed rolling suitcase. The scene is captured from a low angle, focusing on the person's legs and the suitcase. The background is blurred, suggesting an indoor setting like a hallway or airport.

Wat neem je uit deze
workshop mee?

Udens
College

ELDE college

Meer vragen, uitwisseling...

i.windmuller@eldecollege.nl

a.vandemoosdijk@udenscollege.nl

Brochure zelfevaluatie po-raad: [brochure_zelfevaluatie.pdf \(poraad.nl\)](#)

Udens
College

ELDE college

Operationalisering, voorbeelden

Mijlpalen onderwijs (uit SBP UC):

Leerling als vertrekpunt, eigenaarschap

In 2024 zien we:

- In elke les of lessenreeks afstemming tussen ontwikkeldoelen, leerinhoud, activiteiten, materialen en evaluatie/toetsing. De leerling heeft keuzemogelijkheden ten aanzien van wat, waar, wanneer en/of hoe hij leert.
- Voor elke leerling een rooster met een flexibel deel, waarin de leerling eigen keuzes kan maken.
- Coaching waarin leerlingen leren om leer- en ontwikkeldoelen te stellen, met een planmatige aanpak om die doelen te bereiken. Dat gebeurt in een proces van geleid naar begeleid naar zelfstandig. Hierin is een kwaliteitsslag gemaakt ten opzichte van 2020.
- Expliciet aandacht voor (wereld)burgerschap en de competenties die daarbij horen. Duurzaamheid en klimaat zijn belangrijke thema's.
- Een toegenomen aantal leerlingen met een breder vakkenpakket en dat vakken volgt op een hoger niveau ten opzichte van 2020.
- Een formatieve cultuur waarin we met elkaar leren op basis van onderbouwde en ontwikkelingsgerichte feedback.
- Leerlingen, ouders en docenten die zich gelijkwaardige partners voelen in het leerproces.

Operationalisering, voorbeelden

Fasen in ontwikkeling - Continuüm

		1	2	3	4	5	6	7
Onderwijsproces								
OP1 Onderwijsproces	Eigenaarschap	De leerling is consument van het onderwijs. De docent bepaalt de inhoud van de leerdoelen en de wijze waarop deze behaald worden. Er is één route. De docent is vakinhoudelijk expert. De mentor volgt de leerlingontwikkeling.	De leerling heeft zicht op de leerdoelen en de wijze waarop deze behaald kunnen worden. De docent is vakinhoudelijk expert; geeft zicht op het te doorlopen leerproces. De mentor volgt de leerlingontwikkeling.	De leerling kan keuzes maken in het onderwijsaanbod. De keuzemogelijkheden zijn tijdig bekend en toegelicht (tenminste 2 routes). De docent geeft mogelijkheden tot versnellen, verdiepen of verbreden.	De leerling reageert niet alleen op de leeractiviteit, maar kan deze ook zelf beïnvloeden en veranderen. De docent speelt flexibel in op aanpassing en verandering van de leeractiviteiten. De mentor volgt de leerlingontwikkeling en adviseert in de keuzes.	Iedere periode bepaalt de leerling in goed overleg met de docent de inhoud van het eigen leerproces en de omstandigheden. De docent faciliteert en coacht. Het leerprogramma van iedere leerling is digitaal inzichtelijk voor alle betrokkenen.	De gesprekken zijn een vast onderdeel in het jaarprogramma. De leerling kan benoemen wat hij doet, hoe hij dat doet en waarom. Er kunnen leeractiviteiten buiten de school plaatsvinden.	De leerling registreert en de mentor volgt en stuurt bij. Iedere leerling is ervan overtuigd dat zijn eigen gedrag tijdens het leren ertoe doet.
	Brede persoonvorming	Loopbaanorientatie is onderdeel van het programma. Hierbij wordt gericht aandacht besteed aan het keuzeproces voor (profiel), beroep en vervolgopleiding.	In het onderwijs is aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen. Iedere leerling reflecteert op zijn gedrag.	Leerlingen weten wat hun talenten zijn. Docenten voeren open gesprekken met leerlingen waarbij reflectie en leerdoelen centraal staan. Vakwerkplannen bevatten één programma naast het basisprogramma.	Leerlingen werken met een portfolio. De leerling krijgt ruimte om zijn eigen ontwikkeling vorm te geven. Vakwerkplannen bevatten onderdelen die bijdragen aan brede persoonsvorming en maatschappelijke oriëntatie.	Leerlingen zijn in staat tot reflectie en hebben voldoende zelfinzicht om keuzes te maken. Zij zijn zich bewust van hun rol in de groep en op school. Vakwerkplannen bevatten twee programma's naast het basisprogramma. Er worden coachings- en reflectiegesprekken gevoerd met leerlingen.	Het onderwijs- en begeleidingaanbod is gericht op optimale voorbereiding (vgl: haco) op het vervolg na het Elde. Vakwerkplannen bevatten drie programma's naast het basisprogramma.	Leerlingen kunnen kritisch nadenken en ethisch verantwoord handelen. Het programma is zo opgebouwd dat leerlingen frequent en intensief kennis maken met alle facetten van de maatschappij en zich breed oriënteren.

Operationalisering, voorbeelden

Spelenderwijs: We Own the School (WOTS)

link: [Speel het eigenaarschapspel 'We Own The School' - Leerling 2020](#)

1	Regie over leerstof	Leerling kaart
A	Wat ik leer bij een vak, wanneer ik dit leer en hoe staat vast.	
B	Wat en hoe ik leer staat vast. Als ik klaar ben, mag ik kiezen aan welk vak ik werk.	
C	Ik bepaal zelf wat, wanneer en hoe ik leer. Mijn mentor/coach begeleidt mij daarbij.	
D	Wat en hoe ik leer staat vast. Ik kies een paar keer per week aan welk vak ik extra wil werken.	
E	Wat ik leer staat vast. Wanneer ik leer en hoe ik leer, plan ik samen met mijn mentor/coach.	
F	Ik bepaal zelf wat, wanneer en hoe ik leer. Op mijn verzoek begeleidt mijn mentor/coach mij daarbij.	

